

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ภายใต้นโยบายของรัฐบาล พ.ศ. 2544 ซึ่งมีความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ด้วยการสร้างโอกาสให้แก่ชุมชนให้มีแหล่งเงินทุนในท้องถิ่น เพื่อที่จะนำมาพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และความเดือนร้อนที่เกิดขึ้น

รัฐบาลจึงกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้น โดยให้เงินสนับสนุนกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท และให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้มีโอกาสในการบริหารและจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อเป็นแนวทางในการทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจ และนำไปสู่ความเข้มแข็งทางด้านสังคม ทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้แบบยั่งยืน ซึ่งจะส่งผลถึงเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศชาติต่อไปในอนาคต

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้ถูกจัดตั้งขึ้นตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 ประกาศ ณ วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ.2544 จนถึง วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ.2545 ได้มีหมู่บ้านที่ผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการและได้รับเงินกองทุน 1 ล้านบาทแล้ว จำนวน 72,790 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 97.21 ของหมู่บ้าน/ชุมชนเป้าหมาย¹

ในการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงิน สำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้มอบหมายให้สำนักบัญชีและตรวจสอบภายใน กรมบัญชีกลาง จัดทำคู่มือการทำบัญชีและรายงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการควบคุมการจัดทำบัญชีกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดทำบัญชีกองทุน สามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และให้คณะกรรมการกองทุน ใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบ แต่ระบบบัญชีที่สร้างขึ้น เมื่อนำไปปฏิบัติจริง ผู้จัดทำบัญชีแต่ละกองทุนพยายามดัดแปลงและประยุกต์ใช้ระบบบัญชีที่ตนรับผิดชอบจัดทำ เพื่อให้เกิดความสะดวกใน

¹ สำนักบริหารกองทุนหมู่บ้าน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย “แบบหน้าสรุปผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง”. [ระบอบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.cdfundnet.com/information.html> กองทุนหมู่บ้าน (ธันวาคม 2545)

การปฏิบัติงาน และรายงานข้อมูลต่อหน่วยงานที่กำกับดูแล โดยการประยุกต์ใช้นี้อยู่ภายใต้กรอบของการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงิน ตามที่กรมบัญชีกลางได้กำหนดขึ้น

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น จังหวัดอุดรดิตถ์เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีการประยุกต์ใช้วิธีการบัญชีอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะ บ้านร่วมใจ ตำบลรวมจิต อำเภอท่าปลา จังหวัดอุดรดิตถ์ ได้รับคำชมเชยจากเจ้าหน้าที่ที่กำกับดูแล ว่าการประยุกต์ใช้ระบบบัญชีเพื่อให้สะดวกต่อการปฏิบัติมากขึ้นนั้น มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จนได้มีการเผยแพร่เพื่อให้อำเภออื่น ๆ ได้ศึกษาเป็นแนวทางและนำไปปรับใช้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงิน ของอำเภอท่าปลา จังหวัดอุดรดิตถ์ ว่ามีการประยุกต์ใช้ระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ แตกต่างจากวิธีการและระบบบัญชีที่กำหนดขึ้นอย่างไร เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์ที่ได้ ให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้ระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ อำเภอท่าปลา จังหวัดอุดรดิตถ์

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

ทำการศึกษา การประยุกต์ใช้ระบบบัญชีของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยนำเสนอแหล่งที่มาของเงินกองทุน ระบบและขั้นตอนการควบคุมการรับจ่ายเงินกองทุน เอกสารประกอบรายการบัญชี สมุดบัญชี ทะเบียน และรายงานทางการเงิน วิธีการบันทึกรายการบัญชี และวิธีการทำรายงานทางการเงินของกองทุนหมู่บ้าน ในอำเภอท่าปลา จังหวัดอุดรดิตถ์ ที่ได้รับอนุมัติเงินกองทุน 1 ล้านบาทแล้ว ระหว่างเดือน สิงหาคม - ธันวาคม 2544

วิธีการศึกษา

ศึกษาระบบบัญชีของกองทุนหมู่บ้าน จากระบบบัญชีที่กรมบัญชีกลางกำหนด และรวบรวมข้อมูลที่ได้จากผู้จัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้าน เพื่อนำเสนอการประยุกต์ใช้ระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ อำเภอท่าปลา จังหวัดอุดรดิตถ์

แหล่งข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

รวบรวมข้อมูลจากการสังเกตการณ์การปฏิบัติงานจริง และจากการสัมภาษณ์ คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีหน้าที่จัดทำบัญชี จำนวน 10 หมู่บ้าน ใน 5 ตำบล จากทั้งหมด 83 หมู่บ้าน ใน 8 ตำบล ของอำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ และ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ราย หมู่บ้านที่ผ่านการอนุมัติ จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ระหว่างเดือน สิงหาคม - ธันวาคม 2544 และได้รับเงินกองทุน 1 ล้านบาท ที่เลือกมาเป็นตัวอย่าง มีดังนี้¹

ตำบล	หมู่บ้านที่เลือกมาเป็นตัวอย่าง
1. ตำบลท่าปลา	- บ้านสิงห์คอมพัฒนา บ้านผาแก่น
2. ตำบลจริม	- บ้านท่าช้าง บ้านท่าวังโปร่ง
3. ตำบลหาดล้า	- บ้านดินคอย บ้านหาดไก่อ้อย
4. ตำบลผาเลือด	- บ้านผาเต่าบารุง บ้านผาเลือดใต้
5. ตำบลร่วมจิต	- บ้านร่วมจิต บ้านร่วมใจ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ศึกษาจากเอกสาร ระเบียบ คู่มือการทำบัญชีและรายงาน รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้ข้อมูลปฐมภูมิ จากการสำรวจและการสัมภาษณ์ โดยมีแบบสอบถามเป็นแนวทาง ในการสัมภาษณ์ รวมทั้งข้อมูลทุติยภูมิจากการค้นคว้ารวบรวม หลังจากนั้น นำข้อมูลที่ได้มา พิจารณาตรวจสอบ และทำการประมวลผล การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำเสนอการประยุกต์ใช้ระบบ บัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์

นิยามศัพท์

การประยุกต์ หมายถึง การนำความรู้ในวิทยาการต่าง ๆ มาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ ระบบบัญชี หมายถึง การจัดเตรียมเอกสาร การบันทึกข้อมูล การจัดเก็บเอกสาร

¹ สำนักงานเลขาธิการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย (20 กุมภาพันธ์ 2545)

การรายงานข้อมูลตามระเบียบที่กำหนด

กองทุน หมายถึง กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดเป็นหมู่บ้าน ตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหาร กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงการประยุกต์ใช้ระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved